

საფარას მონასტერთან ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა, ახალციხის მუნიციპალიტეტი

ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი მიმოხილვა

რეგიონალური განვითარების მესამე პროექტი
დაფინანსებული მსოფლიო ბანკის მიერ

ოქტომბერი, 2016

ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტი „ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა საფარას მონასტერთან“ ითვალისწინებს შემდეგ სამუშაოებს:

- პავილიონისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მშენებლობა - მონასტრიდან 150 მეტრის დაშორებით, წყალმომარაგების, ელექტრომომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემის მოწყობა ტურისტული ინფრასტრუქტურისთვის და ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის დამონტაჟება;
- ძველი კარიბჭის და დეკორატიული კედლის რესტავრაცია-რეკონსტრუქცია, ბეტონის კიბის მოწყობა საფარას მონასტერთან;
- სამონასტრო კომპლექსის საცალფეხო ბილიკის დასაწყისში მდებარე არსებული ძველი ფარდულის (საერთო ფართობი - 56,7მ²) მოწყობა.

ქვე-პროექტის ტერიტორია მდებარეობს ახალციხის მუნიციპალიტეტში, სამხრეთ საქართველოში, 215 კმ-ის დაშორებით თბილისიდან 7 კმ-ის ახალციხიდან. ქალაქი ახალციხიდან საფარას მონასტრამდე არის გრუნტის გზა, რომელიც გადის სოფელ ღრელში. აღნიშნული გზის სარეაბილიტაციო სამუშაოები მიმდინარეობს რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ფარგლებში.

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს შემდეგი სამუშაოების განხორციელებას:

- **პავილიონისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მშენებლობა:** წარმოდგენილი ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია სამონასტრო კომპლექსიდან 150 მ დაშორებით ერთ სართულიანი პავილიონისა (18,8 მ²) და საზოგადოებრივი ტუალეტის (22,9 მ²) მშენებლობა. პავილიონი და ტუალეტი განთავსდება ერთ შენობაში, რომელიც მოპირკეთდება ადგილობრივი ქვის მასალით, ასევე გამოყენებული იქნება ხის დეკორატიული ელემენტები, გადახურვა მოეწყობა აგურისფერი მეტალო-კრამიტით. საზოგადოებრივ ტუალეტში მოეწყობა სივრცე უნარშეზღუდული პირებისთვის. გზისა და პავილიონის განთავსებისათვის შერჩეული ტერიტორიის დონეთა გათანაბრების მიზნით საჭირო იქნება ოდნავ შემალღებული ბაქნის მოჭრა (60-80 სმ). ტერიტორიაზე, რომლის ფართობი იქნება 150 მ² დაიგება ასფალტი და განთავსდება პავილიონი. პავილიონი წყლით მომარაგდება მონასტრის ტერიტორიაზე არსებული რეზერვუარიდან, რომელიც თავის მხრივ, მარაგდება მუნიციპალური

წყალმომარაგების სისტემით. გზის მარცხენა მხარეს მიწის ქვეშ, საკანალიზაციო წყლების გაწმენდის მიზნით მოეწყობა ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობა (წარმადობით 8მ³/დღეში), რომელიც შესამჩნევი არ იქნება ტურისტებისთვის. ნაგებობიდან გამოსული გაწმენდილი წყალი ჩაიღვრება ახლო მდებარე ხევში. შენობის ელექტრომომარაგება მოხდება სამონასტრო კომპლექსის მიმდებარედ არსებულ ტრანსფორმატორიდან.

ტერიტორია, სადაც დაგეგმილია ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის, ტურისტული პავილიონისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მოწყობა, წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას. ხოლო, წყლისა და კანალიზაციის მიწები განთავსდება საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის გასწვრივ.

- **ძველი კარიბჭისა და დეკორატიული კედლის რეაბილიტაცია და ბეტონის კიბის მოწყობა:** წარმოდგენილი ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია მონასტერში შესასვლელი კარიბჭის რეაბილიტაცია. მონასტერში შესასვლელი კარიბჭის რეაბილიტაციის პროექტი შემუშავებისას გათვალისწინებული იქნა არსებული საარქივო მასალები, მათ შორის გასული საუკუნის 70-იან წლებში მომზადებული სარესტავრაციო-აზომვითი მასალები. კარიბჭე ამჟამად შედგება სამანქანე ლითონის ჭიშკრისა და ბუნებრივი ქვის კედელში მოქცეული ხის კარისგან. რომელიც არ წარმოადგენს ისტორიულ, ძველ ნაკეთობას და არის ძლიერ დაზიანებული. ქვე-პროექტის ფარგლებში აღდგება კარიბჭის ქვის კედელი, არსებული ხის კარი შეიცვლება ახლით, შესასვლელთან მოეწყობა ბეტონის კიბე, რომელიც მოპირკეთდება ადგილობრივი ქვით, მონასტრის შიდა ტერიტორიაზე არსებული გრუნტის გზა კარიბჭიდან მთავარ ტაძრამდე, მოპირკეთდება დეკორატიული ბეტონის ფილებით, მოხდება არსებული გარე განათების ლამპიონების დემონტაჟი და მოეწყობა ახალი ლამპიონები. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის მოეწყობა ახალი ჭიშკარი.

- **ძველი ფარდულის რეაბილიტაცია:** მონასტრის ტერიტორიაზე, საფეხმავლო გზის დასაწყისში მდებარეობს ძველი სამეურნეო დანიშნულების სათავსო. ქვე-პროექტის ფარგლებში აღდგება სათავსოს ფასადის კედლის ქვის წყობა, ხელახლა მოეწყობა ბანური გადახურვა, გრუნტის იატაკი მოპირკეთდება ადგილობრივი ქვით, დამონტაჟდება ხის კარი და ფანჯრები, მოეწყობა დახლები და თაროები. სათავსოში

განთავსდება მაღაზია-სალონი, სადაც ვიზიტორებს საშუალება ექნებათ შეიძინონ საეკლესიო ნივთები და ადგილობრივი პროდუქტები.

გარემოსდაცვითი სკრინინგი და კლასიფიკაცია

(ა) ზეგავლენის დადგენა

აქვს თუ არა ქვე-პროექტს საგრძნობი ზეგავლენა გარემოზე?	ქვე-პროექტს აქვს მცირე უარყოფითი ზემოქმედება ბუნებრივ გარემოზე და სავარაუდოდ მას ექნება გრძელვადიანი დადებითი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე.
რაში მდგომარეობს ქვე-პროექტის მნიშვნელოვანი დადებითი და უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე?	მოსალოდნელია, რომ ქვე-პროექტს ექნება დადებითი გრძელვადიანი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე, ვინაიდან საფარას მონასტერთან მოეწყობა ტურისტული ინფრასტრუქტურა, რაც გაზრდის მის ტურისტულ მიმზიდველობას. ტურისტების გაზრდილ ნაკადს ექნება დადებითი სოციალური ზეგავლენა დასაქმების შესაძლებლობების გაზრდის თვალსაზრისით. ქვე-პროექტის განხორციელება წვლილს შეიტანს სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროს განვითარებაში. ქვე-პროექტის განხორციელება შექმნის ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმების შესაძლებლობას, რაც გაზრდის მათ შემოსავალს. ტურისტული ინფრასტრუქტურის პროექტი არის მარტივი. შემოთავაზებული მორფოლოგია და გამოსაყენებელი მასალები ინტეგრირებული იქნება არსებულ ბუნებრივ გარემოსთან. ვინაიდან ქვე-პროექტი ხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის უშუალო სიახლოვეს, დიდია შემთხვევითი არქეოლოგიური ობიექტების გამოვლენის ალბათობა მიწის სამუშაოების დროს. ასეთ შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს მიწის სამუშაოები და აცნობოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს. ფონდი თავს მხრივ აცნობებს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება მომდევნო ქმედებებზე. სამუშაოს გაგრძელება მოხდება მას შემდეგ, რაც კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო მისცემს კონტრაქტორს ნებართვას.

	სამშენებლო სამუშაოების დროს წარმოიშვება ზედმეტი გრუნტი, რომელიც უნდა განთავსდეს მუნიციპალიტეტის მიერ მითითებულ ადგილას. ქვე-პროექტის ადგილიდან ახალციხის უახლოესი ნაგავსაყრელი არის 13 კმ-ის მანძილზე. ნარჩენების ტრანსპორტირება აღნიშნულ ნაგავსაყრელზე შესაძლებელია სოფელი ღრელის, ქალაქი ახალციხის რუსთაველის ქუჩისა და სოფელი ჭაჭარაქის მიმდებარე ტერიტორიის გავლით. მძიმე ტექნიკის ინტენსიური მოძრაობა გამოიწვევს ადგილობრივი მოსახლეობისა და ტურისტების შეწუხებას. მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელია, რომ იქნება მოკლევადიანი: სარეაბილიტაციო და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად მოსალოდნელია რომ გაიზრდება მტვერის და გამონახოლქვის ემისიები სამშენებლო მექანიზმების და ტრანსპორტის ოპერირების გამო, გაიზრდება ხმაურისა და ვიბრაციის დონე ფონურთან შედარებით, მოსალოდნელია სხვადასხვა ტიპის სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა, ასევე, ტრანსპორტის მოძრაობის შეფერხებები. სამშენებლო სამუშაოებმა შესაძლოა გავლენა მოახდინოს სამონასტრო ცხოვრებაზე და ამავე დროს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის მონახულების შესაძლებლობა შეზღუდოს. თუმცა გავლენა იქნება შეზღუდული და მოკლევადიანი. ოპერირების ეტაპზე, უნდა მოხდეს წარმოქმნილი მყარი ნარჩენებისა და საკანალიზაციო წყლების გავლენის სათანადო მართვის გზით გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენის შემცირება. სამშენებლო სამუშაოებმა, ასევე შეიძლება მოახდინოს გავლენა ქვე-პროექტის განხორციელების შემდეგ, ტურისტული ნაკადის ზრდამ შეიძლება გამოიწვიოს არაპირდაპირი უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე, როგორცაა ნარჩენების წარმოქმნის ზრდა, ვანდალიზმის რისკი და სხვა.
--	---

შესაძლოა ქვე პროექტს ქონდეს რაიმე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ადგილობრივ თემებზე ან სხვა ზემოქმედების ქვეშ მყოფ ადამიანებზე?	პროექტის განხორციელებისას ფიზიკური და ეკონომიკური განსახლება მოსალოდნელი არ არის. ქვე-პროექტი ხელს შეუწყობს ტურისტული ნაკადების ზრდას, რაც დადებითად იმოქმედებს სოციალურ გარემოზე გაუმჯობესებს რა დასაქმების შესაძლებლობებს და გაიზრდება შემოსავლები, როგორც სამშენებლო სამუშაოების დროს, ასევე მის შემდგომაც. სუვენირების მაღაზიების და სხვა ობიექტების მშენებლობის შემდეგ მოიმატებს დასაქმებულთა რაოდენობა და ადგილობრივი მოსახლეობის შემოსავლებიც პროპორციულად გაიზრდება. აღნიშნული ხელს შეუწყობს კერძო სექტორის განვითარებას და გამოიწვევს ტურიზმთან დაკავშირებული წარმოების ზრდას. ბუნებრივ გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენა, რომელიც აღწერილია ზემოთ, იქნება მოკლევადიანი და შემოფარგლული ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილით. სარეაბილიტაციო სამუშაოებს მნიშვნელოვანი სოციალური ზეგავლენა, როგორიცაა ადგილობრივი დემოგრაფიული სტრუქტურის შეცვლა, ახალი დასახლებების გაჩენა, ინფექციები რისკი მოსალოდნელი არაა.
---	---

(ბ) შემამასუბუქებელი ზომები

განხილული იქნა თუა რა პროექტირებისას ქვე-პროექტის ალტერნატივები?	ტურისტული ინფრასტრუქტურის ალტერნატიული ადგილმდებარეობების განხილვა მოხდა და შეირჩა ოპტიმალური ვარიანტი. არსებული რთული რელიეფი არ იძლეოდა ბევრი არჩევანის საშუალება ტურისტული ინფრასტრუქტურისათვის მოსახერხებელი ადგილმდებარეობის შესარჩევად. სასულიერო პირებთან კონსულტაციის შემდგომ პავილიონის მოსაწყობად შეირჩა ადგილი მონასტრის მთავარი შესასვლელიდან 150 მეტრის დაშორებით, მონასტრისაკენ მიმავალი გზის მარჯვენა მხარეს, სადაც
---	---

	ბუნებრივად შექმნილია უბე, სადაც ავტოტრანსპორტს ექნება მოზრუნების საშუალება. ქვე-პროექტის შემუშავებისას, საფარას სამონასტრო კომპლექსის საარქივო მასალები იქნა შესწავლილი და გათვალისწინებული.
რა შემარბილებელი ღონისძიებებია განსაზღვრული?	სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული ნეგატიური ზემოქმედების შერბილება ადვილად იქნება შესაძლებელი: სამშენებლო მოედნის დემარკაციით, ტრანსპორტის მართვით, სამშენებლო მექანიზმების კარგი მოვლა-პატრონობით, დადგენილი სამუშაო საათების დაცვით, და ნარჩენების ორგანიზებული გატანით ოფიციალურად შეთანხმებულ ადგილზე. სამშენებლო მასალები უნდა განთავსდეს ახალციხის მუნიციპალიტეტის ნაგავსაყრელზე, რომელიც მდებარეობს საპროექტო ტერიტორიიდან დაახლოებით 5,3კმ-ის მანძილზე. იმისათვის, რომ თავიდან ავიცილოთ, ინერტული მასალის ტრანსპორტირება სხვადასხვა დასახლებების გავლით ნაგავსაყრელზე, ის უნდა განთავსდეს ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის მიერ გამოყოფილ ალტერნატიულ ადგილას. მიწის სამუშაოების დროს არქეოლოგიური ობიექტის გამოვლენის შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს სამუშაოები და მიაწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალური განვითარების ფონდს, რომელიც, თავის მხრივ, დაუყონებლივ აწვდის ინფორმაციას კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს. სამუშაოების განახლება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროდან წერილობითი თანხმობის მიღების შემდგომ. პავილიონიდან საკანალიზაციო წყლებით მდინარის დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით მოეწყობა საკანალიზაციო წყლების ბიოლოგიური გაწმენდი ნაგებობა და მოხდება მისი შესაბამისი ექსპლუატაცია.
წინა მსგავსი ქვე-პროექტების განხორციელებიდან მიღებული რა	მსგავსი პროექტების განხორციელებით მიღებული გამოცდილების საფუძველზე, პროექტი

გამოცდილება იქნა გათვალისწინებული პროექტირებისას?	ითვალისწინებს არა მარტო ახალი შენობის მშენებლობას, ასევე ვიზიტორებისთვის დასასვენებელი ადგილის მოწყობას, მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობას და ინდივიდუალური კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის დამონტაჟებას. შენობა ადაპტირებული იქნება უნარშეზღუდულ პირებზე.
იყვნენ თუ არა ჩართულნი დაინტერესებული თემები? ქვე-პროექტის პროექტირებისას სათანადოდ მოხდა თუ არა მათი ინტერესებისა და ცოდნის გათვალისწინება?	2016 წლის 20 ოქტომბერს, ახალციხის მუნიციპალიტეტში, გამგეობის შენობაში გაიმართა ქვე-პროექტის „საფარას სამონასტრო კომპლექსთან ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა“ გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტის საჯარო განხილვა

D) კატეგორიზაცია და დასკვნა

სკრინინგის შედეგებზე დაყრდნობით,

ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა, როგორც გარემოსდაცვითი კატეგორია:

A ☐

B ☒

C ☐

გარემოსდაცვითი სკრინინგის დასკვნა:

1. ქვე-პროექტი უარყოფილია ☐
2. ქვე-პროექტი მიღებულია ☒

რისკების შეფასების საფუძველზე, ქვე-პროექტი საჭიროებს:

1. გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის შევსებას მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის ☐
2. გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვას, გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმის შემუშავების ჩათვლით ☒

სოციალური სკრინინგი

ინფორმაცია სოციალური ზემოქმედების სკრინინგისათვის		კი	არა
1	ინფორმაცია ქვეპროექტების ობიექტების მფლობელობის და კუთვნილების სტატუსის შესახებ არის ხელმისაწვდომი და სარწმუნო? (სკრინინგი ვერ დასრულდება ზემოხსენებულის მოპოვებამდე)	✓ ¹	
2	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ხელმისაწვდომობის შეზღუდვას სამეურნეო რესურსებზე, როგორცაა მიწა, სამოვარი, წყალი, კომუნალური მომსახურება, საჯარო სივრცე ან სხვა რესურსებზე, რომლებზეც მოსახლეობა არის დამოკიდებული?		
3	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ცალკეული პირების ან ოჯახების განსახლებას ან მოითხოვს თუ არა მიწის ნაკვეთის/ნაკვეთების (მუდმივ ან დროებით საჯარო ან კერძო საკუთრებაში არსებულის) შესყიდვას?		✓
4	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მოსავლის, ხეხილის და შინამეურნეობის ინფრასტრუქტურის (როგორცაა დამხმარე ნაგებობები, ღობე, არხი, ბელელი, გარე საპირფარეშოები, სამზარეულო და ა.შ.) დროებით ან მუდმივ დანაკარგს?		✓
თუ ზემოთ დასმულ ნებისმიერ კითხვაზე პასუხი არის „დიახ“ (გარდა პირველი კითხვისა) მაშინ უნდა ამოქმედდეს უსაფრთხოების პოლიტიკა OP/BP 4.12 არანებაყოფლობითი განსახლება, ხოლო შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს OP/BP 4.12 -ს და განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტის მიხედვით.			
კულტურული რესურსების უსაფრთხოების სკრინინგის ინფორმაცია		დიახ	არა
5	საჭიროებს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მიწის სამუშაოებს ისტორიული, არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების სიახლოვეს?	✓	
თუ პასუხი მე-5 კითხვაზე არის „დიახ“, მაშინ გამოყენებული უნდა იქნას მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკა OP/BP 4.11 - ფიზიკური კულტურული რესურსები და შემთხვევით აღმოჩენების განკარგვა უნდა განხორციელდეს OP/BP 4.11-ით და გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტით განსაზღვრული პროცედურების შესაბამისად.			

¹ ადგილი, სადაც დაგეგმილია პავილიონის, გამწმენდი ნაგებობისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მოწყობა და საფარას მონასტრამდე მისასვლელი გზა რეგისტრირებულია, როგორც ერთი მიწის ნაკვეთი და წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას. კანალიზაციისა და წყლის მიწები განთავსდება საფარას მონასტრამდე მისასვლელი გზის გასწვრივ. საკადასტრო ინფორმაცია არის თანდართული.

გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა და გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა

1. შესავალი

1.1 საფუძველი

საქართველოს მთავრობამ თხოვნით მიმართა მსოფლიო ბანკს მესამე რეგიონული განვითარების პროექტისთვის ფინანსური მხარდაჭერის (60 მლნ \$) თაობაზე. პროექტის საერთო ღირებულებაა 75 მლნ \$, მათ შორის 15 მლნ \$ აფინანსებს საქართველოს მთავრობა. ქვე-პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაციაა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი.

რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის მიზანს წარმოადგენს ინფრასტრუქტურული მომსახურეობისა და ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების გაუმჯობესება, სამცხე-ჯავახეთისა და მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის განვითარების მხარდაჭერით. მოსალოდნელია, რომ აღნიშნული კუთხით დაგეგმილი ქმედებები რეგიონის ადგილობრივ მოსახლეობას მოუტანს პირდაპირ სარგებელს: საჯარო ინფრასტრუქტურის საიმედოობის, ხელმისაწვდომობის და ხარისხის გაუმჯობესების, კერძო სექტორის ინვესტიციების მოცულობის გაზრდის, განახლებული კულტურული მემკვიდრეობის ადგილებსა და ქალაქებში გაყიდვების რაოდენობის გაზრდის (ტურიზმთან დაკავშირებული საწარმოები) გზით. საერთო ჯამში, მოსალოდნელია მოსახლეობის შემოსავლის ზრდა და ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება.

საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია არის რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ნაწილი, რომელიც მომზადდება, განიხილება, დამტკიცდება და განხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის პოლიტიკების შესაბამისად.

1.2 ინსტიტუციონალური სტრუქტურა

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ინსტიტუციონალურ და ფინანსურ შესაძლებლობათა გაძლიერებას, ადგილობრივ ინფრასტრუქტურასა და მომსახურებაში სახსრების ინვესტირებას, ადგილობრივი მოსახლეობის ძირითადი ეკონომიკური და სოციალური მომსახურების მდგრად საფუძველზე გაუმჯობესებას. მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაცია და პასუხისმგებელია მის ყოველდღიურ მართვაზე, გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების პოლიტიკის განხორციელების ჩათვლით.

მუნიციპალური განვითარების ფონდი ამზადებს და მსოფლიო ბანკს წარუდგენს რეგიონული განვითარების პროექტის ფარგლებში ქვე-პროექტების შეფასების ანგარიშებს, რომელთაც თან ერთვის ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების დოკუმენტები, როგორცაა გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმასთან ერთად ან გარემოსდაცვითი

ღონისძიებების გეგმა, რომელიც მომზადებულია მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის გამოყენებით, ასევე, საჭიროების შემთხვევაში, განსახლების სამოქმედო გეგმა.

მუნიციპალური განვითარების ფონდა და ახალციხის მუნიციპალიტეტის თვითმმართველობას შორის დადებული ხელშეკრულების თანახმად, ახალციხის მუნიციპალიტეტი იქნება პასუხისმგებელი ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოვლა-პატრონობაზე, მათ შორის წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემის ოპერირებაზე.

1.3 კანონმდებლობა და ნორმები

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად (2008), ქვე-პროექტი არ საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას.

ქვე-პროექტი უნდა განხორციელდეს მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების შემდეგი დოკუმენტების შესაბამისად:

- გარემოზე ზემოქმედების შეფასების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.01)
- ფიზიკური კულტურული რესურსების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.12)

აღნიშნული უსაფრთხოების პოლიტიკებისა და რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის შესაბამისად, ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა B(+) კატეგორიად და საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვისა და გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის მომზადებას.

2. ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტი „ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა საფარას მონასტერთან“ ითვალისწინებს შემდეგ სამუშაოებს:

- პავილიონისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მშენებლობა - მონასტრიდან 150 მეტრის დაშორებით, წყალმომარაგების, ელექტრომომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემის მოწყობა ტურისტული ინფრასტრუქტურისთვის და ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის დამონტაჟება;
- ძველი კარიბჭის და დეკორატიული კედლის რესტავრაცია-რეკონსტრუქცია, ბეტონის კიბის მოწყობა საფარას მონასტერთან;
- სამონასტრო კომპლექსის საცალფეხო ბილიკის დასაწყისში მდებარე არსებული ძველი ფარდულის (საერთო ფართობი - 56,7მ²) მოწყობა.

ქვე-პროექტის ტერიტორია მდებარეობს ახალციხის მუნიციპალიტეტში, სამხრეთ საქართველოში, 215 კმ-ის დაშორებით თბილისიდან 7 კმ-ის ახალციხიდან. ქალაქი

ახალციხიდან საფარას მონასტრამდე არის გრუნტის გზა, რომელიც გადის სოფელ ღრელში. აღნიშნული გზის სარეაბილიტაციო სამუშაოები მიმდინარეობს რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ფარგლებში.

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს შემდეგი სამუშაოების განხორციელებას:

- **პავილიონისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მშენებლობა:** წარმოდგენილი ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია სამონასტრო კომპლექსიდან 150 მ დაშორებით ერთ სართულიანი პავილიონისა (18,8 მ²) და საზოგადოებრივი ტუალეტის (22,9 მ²) მშენებლობა. პავილიონი და ტუალეტი განთავსდება ერთ შენობაში, რომელიც მოპირკეთდება ადგილობრივი ქვის მასალით, ასევე გამოყენებული იქნება ხის დეკორატიული ელემენტები, გადახურვა მოეწყობა აგურისფერი მეტალო-კრამიტით. საზოგადოებრივ ტუალეტში მოეწყობა სივრცე უნარშეზღუდული პირებისთვის. გზისა და პავილიონის განთავსებისათვის შერჩეული ტერიტორიის დონეთა გათანაბრების მიზნით საჭირო იქნება ოდნავ შემალღებული ბაქნის მოჭრა (60-80 სმ). ტერიტორიაზე, რომლის ფართობი იქნება 150 მ² დაიგება ასფალტი და განთავსდება პავილიონი. პავილიონი წყლით მომარაგდება მონასტრის ტერიტორიაზე არსებული რეზერვუარიდან, რომელიც თავის მხრივ, მარაგდება მუნიციპალური წყალმომარაგების სისტემით. გზის მარცხენა მხარეს მიწის ქვეშ, საკანალიზაციო წყლების გაწმენდის მიზნით მოეწყობა ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობა (წარმადობით 8მ³/დღეში), რომელიც შესამჩნევი არ იქნება ტურისტებისთვის. ნაგებობიდან გამოსული გაწმენდილი წყალი ჩაიღვრება ახლო მდებარე ხევში. შენობის ელექტრომომარაგება მოხდება სამონასტრო კომპლექსის მიმდებარედ არსებულ ტრანსფორმატორიდან.

ტერიტორია, სადაც დაგეგმილია ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის, ტურისტული პავილიონისა და საზოგადოებრივი ტუალეტის მოწყობა, წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას. ხოლო, წყლისა და კანალიზაციის მიწები განთავსდება საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის გასწვრივ.

- **ძველი კარიბჭისა და დეკორატიული კედლის რეაბილიტაცია და ბეტონის კიბის მოწყობა:** წარმოდგენილი ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია მონასტერში შესასვლელი კარიბჭის რეაბილიტაცია. მონასტერში შესასვლელი კარიბჭის

რეაბილიტაციის პროექტი შემუშავებისას გათვალისწინებული იქნა არსებული საარქივო მასალები, მათ შორის გასული საუკუნის 70-იან წლებში მომზადებული სარესტავრაციო-აზომვითი მასალები. კარიბჭე ამჟამად შედგება სამანქანო ლითონის ჭიშკრისა და ბუნებრივი ქვის კედელში მოქცეული ხის კარისგან. რომელიც არ წარმოადგენს ისტორიულ, ძველ ნაკეთობას და არის ძლიერ დაზიანებული. ქვე-პროექტის ფარგლებში აღდგება კარიბჭის ქვის კედელი, არსებული ხის კარი შეიცვლება ახლით, შესასვლელთან მოეწყობა ბეტონის კიბე, რომელიც მოპირკეთდება ადგილობრივი ქვით, მონასტრის შიდა ტერიტორიაზე არსებული გრუნტის გზა კარიბჭიდან მთავარ ტაძრამდე, მოპირკეთდება დეკორატიული ბეტონის ფილებით, მოხდება არსებული გარე განათების ლამპიონების დემონტაჟი და მოეწყობა ახალი ლამპიონები. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის მოეწყობა ახალი ჭიშკარი.

- **ძველი ფარდულის რეაბილიტაცია:** მონასტრის ტერიტორიაზე, საფეხმავლო გზის დასაწყისში მდებარეობს ძველი სამეურნეო დანიშნულების სათავსო. ქვე-პროექტის ფარგლებში აღდგება სათავსოს ფასადის კედლის ქვის წყობა, ხელახლა მოეწყობა ბანური გადახურვა, გრუნტის იატაკი მოპირკეთდება ადგილობრივი ქვით, დამონტაჟდება ხის კარი და ფანჯრები, მოეწყობა დახლები და თაროები. სათავსოში განთავსდება მაღაზია-სალონი, სადაც ვიზიტორებს საშუალება ექნებათ შეიძინონ საეკლესიო ნივთები და ადგილობრივი პროდუქტები.

3. არსებული გარემო

ქვე-პროექტის ტერიტორია მდებარეობს ახალციხის მუნიციპალიტეტში, სამხრეთ საქართველოში, თბილისიდან 215 კმ-ის და ახალციხიდან 7 კმ-ის მანძილზე.

საფარა წარმოადგენს შუა საუკუნეების ქართულ მონასტერს, რომელიც დაარსდა არა უგვიანეს 10-ე საუკუნისა და წარმოადგენს ეროვნული მნიშვნელობის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს. ტურისტებისა და პილიგრიმების ინტერესი აღნიშნული ადგილისადმი მაღალია და ამასთანავე, გააჩნია ტურიზმის განვითარების თვალსაზრისით დიდი პოტენციალი. ამჟამად, მუნიციპალური განვითარების ფონდი ახორციელებს სოფელი ღრელიდან საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის

რეაბილიტაციას. გზის რეაბილიტაცია ხელს შეუწყობს ტურისტული ნაკადის მნიშვნელოვან ზრდას.

ამჟამად, მონასტრის მიმდებარედ არ არსებობს დამხმარე ინფრასტრუქტურა ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობისათვის, მაგალითად: საინფორმაციო ცენტრი, კვების ობიექტი, საპირფარეშო, რაც ასევე წარმოადგენს მნიშვნელოვან პრობლემას.

რეგიონში საშუალო წლიური ტემპერატურაა 9.0°C, იანვარში საშუალო ტემპერატურაა -3,8°C, ხოლო აგვისტოში - 20.0°C, ნალექების წლიური რაოდენობა 513 მმ.

ლანდშაფტი მოდიფიცირებულია ანთროპოგენური გავლენის გამო, აქ ვხვდებით სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებს.

საპროექტო არეალის გეოლოგიურ-ინჟინერულმა შესწავლამ აჩვენა, რომ ქვე-პროექტის ტერიტორია და მისი მიმდებარე არეალი სტაბილური და დამაკმაყოფილებელი გეოლოგიურ-ინჟინერული თვალსაზრისით.

ადგილი, სადაც ვიზიტორებისთვის განკუთვნილი პავილიონი უნდა განთავსდეს მდებარეობს მონასტერთან მისასვლელი გზის მარჯვენა მხარეს. მას ესაზღვრება ტყე და კლდოვანი ფერდობით. სწორედ ამ ადგილას განთავდება საკანლიზაციო წყლების გამწმენდი ნაგებობა, საიდანაც გაწმენდილი წყალი ჩაიღვრება გზის მარცხენა მხარეს მდებარე ხევში.

ადგილობრივი მოსახლეობა, საფარას მონასტერთანდ ყველაზე ახლოს ცხოვრობს სოფელ ღრელში 6 კმ-ის მანძილზე, რომელიც ეკუთვნის ახალციხის მუნიციპალიტეტს. მოსახლეობის ძირითად შემოსავალს წარმოადგენს: სოფლის მეურნეობა, მცირე ბიზნესი (საცხობი, სამშენებლო კომპანიები), გადამამუშავებელი საწარმოები.

საფარას სამონასტრო კომპლექსი შედის ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპარქიაში. სამონასტრო კომპლექსი მოიცავს სხვადასხვა ეპოქის ისტორიული მონუმენტების ჯგუფს. აქ არის საერთო ჯამში 9 ეკლესია, მათ შორის წმინდა საბას ტაძარი არის ცენტრალური. უძველეს ნაგებობას წარმოადგენს ღვთისმშობლის მიძინების ეკლესია თარიღდება მეათე საუკუნით. მოგვიანებით, წმინდა საბას ეკლესია აიგო მის გვერდით 13-14 საუკუნეებში. სამრეკლოც ამავე პერიოდშია აგებული. შესასვლელში, კლდის პირას არის წმინდა სტეფანეს სამლოცველო, ერთნავიანი ტაძარი გუმბათის გარეშე. მარცხენა მხრიდან კლდე ქმნის ფართო პლატფორმას, სადაც განთავსებულია წმინდა საბას სახელობის ეკლესია გარშემორტყმული სხვა პატარა ზომის ეკლესიებით: სამხრეთიდან მიძინების ტაძარი, აღმოსავლეთიდან წმ. დიმიტრის სახელობის მომცრო

ზომის ეკლესია და ჩრდილო -აღმოსავლეთიდან იოანე ნათლისმცემელისა და წმ. გიორგის ეკლესიებია.

სამონასტრო კომპლექსი ასევე მოიცავს საცხოვრებელ სახლებს, სასახლეს, კოშკებს, კელიებსა და სხვადასხვა ტიპის ნაგებობებს, რომელიც განთავსებულია ფერდობის სხვადასხვა სიმაღლეზე. საფარას მონასტერი, როგორც სამცხის თავადების რეზიდენცია, იყო რეალური ციხე-სიმაგრე ერთ დროს. დასავლეთით, მონასტრის ტერიტორიის ყველაზე მაღალ ადგილას, შემორჩენილია ძველი ციხე-სიმაგრის ნანგრევები.

ამჟამად, მონასტრის შესასვლელი კარიბჭე, რომლის რეაბილიტაციაც იგეგმება ქვე-პროექტის ფარგლებში დაზიანებული და მოძველებულია. კარიბჭის ქვის წყობა არის გამოფიტული და დარღვეული. შესანახი ფარდული მდებარეობს ეკლესიამდე მისასვლელი გზის დასაწყისში. შენობას უკანა მხრიდან ეკვრის კლდე. სტრუქტურული თვალსაზრისით შენობა კარგ მდგომარეობაშია, ფასადს თუ არ ჩავთვლით.

4. პოტენციური ზეგავლენის ანალიზი

4.1 სამშენებლო ფაზა

4.1.1 სოციალური ზეგავლენა

- **სოციალური საკითხების ზოგადი მომიხილვა:** სოციალურ გარემოზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოსალოდნელი არ არის.
- **განსახლების საკითხები:** ქვე-პროექტი არ ითვალისწინებს კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთების შესყიდვას, არ არის მოსალოდნელი პერმანენტული ზეგავლენა კერძო ან იჯარით გაცემულ სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე.
- **დასაქმების შესაძლებლობის შექმნა:** მოსალოდნელია შეზღუდული და დროებითი დადებითი ზეგავლენა მშენებლობის ფაზაში და მცირე ოპერირების ფაზაში.
- **ხმაურთან, გამონაბოლქვთან და ვიბრაციასთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის საკითხები:** შეზღუდული და დროებითი.
- **სატრანსპორტე მოძრაობის დარღვევა:** ქვე-პროექტთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობების შედეგად, დროებით შეიზღუდება ადგილობრივი სატრანსპორტო მოძრაობა.
- **უსაფრთხოება და წვდომა:** ქვე-პროექტის ფარგლებში სამუშაოების მიმდინარეობისას შეიზღუდება სარეაბილიტაციო ობიექტის მიმდებარე ტერიტორიებზე მისასვლელი და არ ემუქრება საფრთხე არც ტრანსპორტის მოძრაობას და არც ფეხით მოსიარულებს.

4.1.2. კულტურულ მემკვიდრეობაზე ფიზიკური ზეგავლენა

ქვე-პროექტით გათვალისწინებულია მცირე მოცულობის სამუშაოების განხორციელება უშუალოდ მონასტრის შიდა ტერიტორიაზე, როგორცაა შესასვლელი კარიბჭის რეაბილიტაცია, მთავარ ტაძრამდე მისასვლელი გზის მოპირკეთება და ძველი სამეურნეო დანიშნულების სათავსოს რეაბილიტაცია. რეაბილიტაციის პროექტის შემუშავებისას გათვალისწინებული იქნა საარქივო მასალები, მათ შორის გასული საუკუნის 70-იან წლებში ჩატარებული სარესტავრაციო-აზომვითი ნახაზები.

სამშენებლო სამუშაოების დროს ფიზიკურ კულტურულ მემკვიდრეობაზე ზემოქმედების რისკები მინიმალურია და დაკავშირებულია სამშენებლო ტექნიკის ექსპლუატაციისას წარმოქმნილ ხმაურთან, მტვერთან, ვიბრაციასთან და გამონაბოლქვთან. ასევე, მაღალია არქეოლოგიური ძეგლების ესთეტიკურ ღირებულებაზე და სტილზე ზეგავლენის რისკი. სავალდებულოა კონტრაქტორთან ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლზე სამუშაოების დაწყებამდე, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ გაიცეს შესაბამისი ნებართვა. ასევე, აუცილებელია მშენებლობის დროს სამუშაოების ზედამხედველობა.

ოპერირების ფაზაში გაზრდილი ტურისტული ნაკადის გამო მოსალოდნელია არაპირდაპირი ზემოქმედება, როგორცაა ნარჩენების წარმოქმნის ზრდა, ვანდალიზმი.

4.1.3 გარემოზე ზეგავლენა

ნიადაგის დაბინძურება

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოებით ნიადაგის დაბინძურების პოტენციური წყაროები შეიძლება იყოს:

- დიზელის საწვავი, ზეთები, სამუხრუჭე სითხე, ანტიფრიზი (დაღვრა/გაჟონვა მანქანა/დანადგარებიდან);
- ცემენტი, ბეტონი და სხვა დამაბინძურებლები;
- სამშენებლო ნარჩენები (შესაფუთი მასალები, ქვები, ხრემი, ცემენტის, ბეტონის, ხის და სხვა მასალების ნარჩენები).

წყლის დაბინძურება

წყლების დაბინძურება შეიძლება მოხდეს სხვადასხვა წყაროებიდან:

- საწვავის, ზეთების ან სხვა სახიფათო ნივთიერებების დაღვრა, განსაკუთრებით საწვავით გამართვის ან მანქანა-დანადგარების შეკეთების სამუშაოების დროს;
- ექსკავაციის შედეგად წარმოქმნილი შლამიანი წყლებით;
- სანიაღვრე წყლებში არსებული შლამით;
- მანქანა-დანადგარების გარეცხვისას;
- დაბინძურებული მიწის ან გრუნტის წყლების ზემოქმედებით;
- ზედაპირულ და/ან გრუნტის წყლებზე ქლორის შემცველი ნარჩენი წყლით, რომელიც წარმოიქმნება ახლად დამონტაჟებული წყალმომარაგების სისტემის დეზინფექციის შედეგად.

მოსალოდნელია დაღვრების სწრაფი ჩადინება წყლის ობიექტებში, რის შემდეგაც ძნელი იქნება დაბინძურების ლოკალიზება, და გაიზრდება ქვემო დინებაში უფრო დიდი ფართობის დაბინძურების რისკი. ამიტომ მნიშვნელოვანია ლოკალიზების ღონისძიებების დაუყოვნებლივ გატარება წყლის დაბინძურების რისკის წარმოქმნის შემთხვევაში.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის შემდგომ გაშიშვლებული გრუნტი წვიმიან ამინდში შეიძლება ჩაირეცხოს სამუშაოების განხორციელების ადგილიდან.

ჰაერის დაბინძურება და ხმაური

ჰაერის დაბინძურების სავარაუდო ზეგავლენა მცირეა. ჰაერის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს მანქანა-დანადგარების მოძრაობამ/მუშაობამ ქვე-პროექტის ტერიტორიაზე და მასალების/ნარჩენების ტრანსპორტირებისას. ზემოქმედების წყაროები შეიძლება იყოს:

- მძიმე ტექნიკის მუშაობით გამოწვეული ხმაური და ვიბრაცია;
- გამონაბოლქვი (სატრანსპორტო საშუალებებიდან, ბულდოზერებისაგან, ექსკავატორებისაგან);
- მტვერი;
- მასალების მოწოდების/ტრანსპორტირების შედეგად წარმოქნილი გამონაბოლქვი.

სამშენებლო ნარჩენები

ინერტული სამშენებლო ნარჩენები

სამშენებლო სამუშაოებისას მოსალოდნელია შემდეგი სახის ინერტული სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა:

- არსებული შენობის დაშლისა და საძირკვლის მოწყობის შედეგად წარმოქნილი ინერტული ნარჩენები, როგორცაა ზედმეტი გრუნტი, ქვები, ბეტონი, აგური და ლითონი;
- არასახიფათო ნივთიერებებით დაბინძურებული ნიადაგი;
- შესაფუთი მასალები;
- სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები ტურისტული ინფრასტრუქტურის სამუშაოების წარმოებისას;
- ბუნებრივი მასალა (მიწა, კლდე).

სახიფათო სამშენებლო ნარჩენები

მოსალოდნელია მცირე რაოდენობით სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა მანქანა-დანადგარების ტექნიკური მომსახურების სამუშაოების შედეგად, როგორცაა:

- თხევადი საწვავი;
- ზეთები, ჰიდრავლიკური სითხე;
- ქიმიურ ნივთიერებების, მაგ. ანტიფრიზი;
- დაბინძურებული ნიადაგი;

- გაჟონვის საწინააღმდეგო მასალები, რომლებიც გამოყენებული იქნა ზეთისა და ქიმიური ნივთიერებების შესაწოვად;
- მანქანის/ძრავის ფილტრის კარტრიჯები;
- ზეთიანი ტილოები, ნახმარი ფილტრები, დაბინძურებული ნიადაგი და ა.შ.

ტრანსპორტთან დაკავშირებული ზეგავლენა

შესაძლოა ადგილი იქნეს შემდეგი სახის ზეგავლენებს:

- ხმაურის და ვიბრაციის გაზრდა;
- სატრანსპორტო საცობების წარმოქმნა,
- ჰაერის დაბინძურება გამონაბოლქვით,
- გზების ატალახება;
- ტრანსპორტის საწვავით გამართვის ან ტექნიკური მომსახურების დროს დაბინძურება.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაკარგვა მისი მოჭრის გამო

ნიადაგის საფარის ზედა ფენის დანაკარგებს მისი მოჭრის შედეგად შეიძლება ადგილი ექნეს მისი არასწორის შენახვისა და რეკულტივაციის შედეგად გადარეცხვის გამო.

4.2 ოპერირების ფაზა

მუზეუმის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული პოტენციური ზეგავლენა შესაძლებელია იყოს შემდეგი:

- ტურისტების გაზრდილი ნაკადის გამო ნარჩენების წარმოქმნისა და ხმაურის გაზრდა;
- საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ სატრანსპორტო მოძრაობის გაზრდა, რის გამოც შესაძლოა გაიზარდოს გამონაბოლქვი და ხმაური, ასევე წარმოიქმნას უსაფრთხოების პრობლემა.
- სალოცავებში ვიზიტები შეიძლება ეწინააღმდეგებოდეს ადგილობრივი ტრადიციებს და / ან რელიგიური მრწამსს;
-

დადებითი სოციალური ზეგავლენა უკავშირდება რაიონში ტურისტული ინფრასტრუქტურის გაზრდას, რასაც დასაქმების მხრივ დადებითი გავლენა ექნება ადგილობრივი მოსახლეობაზე.

5. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე, ასევე კულტურულ მემკვიდრეობაზე, მოსალოდნელი ზეგავლენის გათვალისწინებით მომზადდა გარემოზე ზემოქმედების

მართვის გეგმა. გარემოსდაცვითი მიმოხილვა და გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა არის კონტრაქტის ნაწილი და გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის განხორციელება სავალდებულოა კონტრაქტორისათვის.

კონტრაქტორს მოეთხოვება:

1. სამშენებლო მასალის შეძენა მხოლოდ ლიცენზირებული მომწოდებლისგან.
2. თუ კონტრაქტორს სურვილი აქვს მასალა მოიპოვოს კარიერიდან ან მდინარის კალაპოტიდან (ვიდრე ეს მასალები შეისყიდოს სხვა მომწოდებლისგან), მაშინ მან ინერტული მასალების ამოღებაზე უნდა მოიპოვოს ლიცენზია.
3. თუ კონტრაქტორს სურს ამუშაოს თავისი ასფალტის ქარხანა (ვიდრე შეისყიდოს ეს მასალა სხვა მომწოდებლისგან) ასეთ შემთხვევაში მან უნდა მოიპოვოს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა.
4. თუ კონტრაქტორს სურს აამუშაოს საკუთარი ბეტონის ქარხანა (ვიდრე შეისყიდოს ეს მასალა სხვა მომწოდებლისგან) ასეთ შემთხვევაში მან უნდა მოამზადოს ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს აღწერის ტექნიკური ანგარიში და შეათანხმოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან.
5. სამშენებლო ნარჩენები უნდა განთავსდეს უახლოეს მუნიციპალურ ნაგასაყრელზე წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე. უნდა მოხდეს ნარჩენების განთავსების თაობაზე ჩანაწერების წარმოება, როგორც სათანადო მართვის დამამტკიცებელი საბუთი.
6. თუ კონტრაქტორს სამუშაოების შედეგად წარმოექმნება 200 ტონაზე მეტი არასახიფათო ნარჩენი ან 1000 ტონაზე მეტი ინერტული ნარჩენი ან ნებისმიერი ოდენობით სახიფათო ნარჩენი წლის განმავლობაში, მომზადებული უნდა იქნეს და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარედგინოს დასამტკიცებლად კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმა, დანიშნული უნდა იქნეს გარემოსდაცვითი მმართველი და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარედგინოს ინფორმაცია მის შესახებ „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ შესაბამისად.
7. ჩამდინარე წყლების გამწმენდი უნდა მოეწყოს ისე, რომ გაწმენდილი წყლის ხარისხი შეესაბამებოდეს „საწარმოო და არასაწარმო ობიექტების ჩამდინარე წყლების ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩაშვების ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნებს, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის #17 დადგენილებით.

ლიცენზიების ასლები, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში (შეთანხმებული გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან) და შეთანხმება ნარჩენების განთავსების თაობაზე მგფ-ში წარმოდგენილი უნდა იქნეს სამუშაოების დაწყებამდე.

დაცული უნდა იქნეს GOST და SNIP ნორმები.

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
წინა-სამშენებლო ფაზა			
ზოგადი პირობები	საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის მოთხოვნების შეუსრულებლობა	კონტრაქტორის მიერ მოპოვებული უნდა იქნეს შემდეგი ნებართვები/ლიცენზიები და მათი ასლები წარმოდგენილი უნდა იქნეს მგფ-ში: - შეთანხმება ნარჩენი გრუნტის განთავსების ადგილზე; - ინერტული მასალების მოპოვების ლიცენზია; - ასფალტის წარმოების გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა; - გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა იმ სამშენებლო მასალების წარმოებაზე, რომელიც განეკუთვნება ეკოლოგიური ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებულ საქმიანობას; - ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში, რომელიც შეთანხმებულია გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან;	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- შეთანხმება საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო ნარჩენების განთავსებაზე უახლოეს ნაგავსაყრელზე.	
ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება დაგეგმილ საქმიანობაზე	მსოფლიო ბანკისა და საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნების შეუსრულებლობა	- კონტრაქტორმა სამშენებლო ტერიტორიაზე უნდა განათავსოს საინფორმაციო ბანერი. ბანერზე განთავსებული უნდა იქნეს ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ მგფ-ში, ზედამხედველ კომპანიასა და ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში, რომელსაც ადგილობრივმა მოსახლეობამ შესაძლოა მიმართოს გარემოსდაცვითი და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით საჩივრის არსებობის შემთხვევაში. ბანერი დამზადებული უნდა იყოს ამინდის	მშენებელი კონტრაქტორი,

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		უარყოფითი პირობებისადმი გამძლე მასალისაგან. ბანერზე წარწერები განთავსებული უნდა იქნეს ქართულ და ინგლისურ ენებზე.	
გარემოსდაცვითი ღონისძიებების განხორციელების სტრუქტურა	ქართული კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის მოთხოვნებთან შეუსაბამობა, მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე	- ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვაზე და EMP-ის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირის დანიშვნა - მუშახელის ტრეინინგი ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვასთან დაკავშირებით გასატარებელ ღონისძიებებზე - გარემოზე ზემოქმედების შესარბილებლად საჭირო აღჭურვილობის უზრუნველყოფა	მშენებელი კონტრაქტორი
მშენებლობის ფაზა			
სამშენებლო სამუშაოები, მათ შორის: - ობიექტის ტერიტორიის მომზადება - მიწის სამუშაოები	ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება	- მანქანა-დანადგარები უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში, რომ არ მოხდეს მუშა-ხელისა და ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხება გამონაბოლქვით. უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების რეგულარული ტექნიკური მომსახურება, გაუმართაობის გამო გამონაბოლქვის გაზრდის თავიდან ასაცილებლად.	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
- შენობა-ნაგებობების მოწყობა - სამშენებლო ტექნიკის ექსპლოატაცია - სატრანსპორტო ოპერაციები		- დიზელის ძრავები რეგულარულად უნდა შემოწმდეს და შეკეთდეს ემისიების მინიმაზიის მიზნით. ყველა მანქანა-დანადგარი ასევე უნდა შეკეთდეს საჭიროებისამებრ, რათა უზრუნველყოფილი იყო მათი გამართული მუშაობა და პოტენციური ემისიების თავიდან აცილება; - სატრანსპორტო საშუალებების საწვავით გამართვა უნდა მოხდეს ისე, რომ თავიდან იქნეს აცილებული ემისიები (საწვავის შენახვისათვის არ უნდა იქნეს გამოყენებული ღია ავზები); - მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს დახურული ტრანსპორტით მტკერის წარმოქმნის შემცირების მიზნით. სამშენებლო ტერიტორია უნდა მოირწყას საჭიროებისამებრ; მუშები აღჭურვილი უნდა იქნენ პერსონალური დაცვის საშუალებებით; - დემონტაჟის სამუშაოების დროს ტერიტორია უნდა დატენიანდეს ან დამონტაჟდეს მტკერის შემაკავებლები;	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- გარემო (ტროტუარები, გზები) თავისუფალი უნდა იყოს წარმოქმნილი ნამსხვრევებისაგან; - მიწის სამუშაოები უნდა შეჩერდეს ძლიერი ქარის დროს; - სამშენებლო მასალები და ყრილები უნდა იქნეს გადახურული; - მოჭრილი/ამოღებული გრუნტი უნდა იქნეს დასაწყობებული შესაბამისად; - აკრძალულია სამშენებლო მასალების ან ნარჩენების დაწვა, - აკრძალულია მანქანების და მძიმე ტექნიკის დაუტვირთავი მუშაობა. - ტერიტორიის რეკულტივაცია უნდა მოხდეს სამუშაოების დასრულებისთანავე.	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელება	- მასალების გადაზიდვისას ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნეს შეზღუდული დასახლებულ ადგილებში უსაფრთხო დონემდე; - უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების პერიოდული ტექნიკური კონტროლი და შეკეთება საჭიროებისამებრ; - სატრანსპორტო ოპერაციები უნდა განხორციელდეს მხოლოდ დღის საათებში - ტექნიკის უქმი სვლა არ უნდა იყოს ნებადართული. გამოყენებული უნდა იქნეს შესაბამისი მაყუჩები; - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მანქანა-დანადგარების გამართული მუშაობა.	მშენებელი კონტრაქტორი
	ნიადაგის საფარის დაზიანება	- სამშენებლო ტერიტორია და მისასვლელი გზები უნდა იქნეს მონიშნული სამუშაოების დაწყებამდე; - სამუშაო ტერიტორიის საზღვრები უნდა იქნეს დაცული სამუშაოების განხორციელების დროს; - სამუშაო უბნებიდან ნიადაგის საფარის მოხსნა (შეძლებისდაგვარად) და დასაწყობება შემდგომი გამოყენების მიზნით უნდა მოხდეს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		ტექნიკური რეგლამენტის (2014) მოთხოვნების შესაბამისად ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყობება უნდა მოხდეს არაუმეტეს 2 მეტრი სიმაღლის გროვებად, რომლის გვერდის დახრილობის კუთხე არ აღემატება 45°-ს. ნიადაგის დასაწყობების ადგილის შერჩევისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი: დასაწყობების ადგილი ისე უნდა იყოს შერჩეული, რომ არ მოხდეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის ჩამოშლა, დატკეპვნა ტექნიკის მოძრაობის შედეგად, ასევე დაბინძურება სხვა მასალებით. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოყოფილი უნდა იქნეს გრუნტისაგან (ნიადაგის ქვედა ფენისაგან); ნიადაგის დასაწყობება უნდა მოხდეს ისე, რო არ იყოს წყლით წარეცხვის/დატბორვის საფრთხე; დაუშვებელია ნიადაგის დასაწყობება მდინარიდან/წყლის ნაკადებიდან 25 მეტრზე ნაკლებ მანძილზე, ადგილმდებარეობის ტოპოგრაფიის თავისებურების გათვალისწინებით;	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		დაუშვებელია ნიადაგის საფარის მოხსნა ძლიერი წვიმის დროს; დასაწყობებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ქვე-პროექტის ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის სამუშაოების დასრულებისთანავე. საჭიროებიდან გამომდინარე უნდა მოხდეს მიწის საფარის მოსწორება, რეკულტივაცია, და ბუნებრივი მცენარეული საფარის სწრაფად აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება. საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს დასაწყობებული ნიადაგის ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებები, როგორცაა ეროზიის საწინააღმდეგო საფარის მოწყობა, ზედაპირის დატკეპნა და/ან დაგრუნტვა. დასაწყობებული ნიადაგი დაცული უნდა იქნეს წყლის ნაკადით ჩარეცხვისაგან ბერმების ან მისი ექვივალენტის მოწყობით გროვების ირგვლივ, საჭიროებისამებრ. - დასაწყობებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის სამუშაოების დასრულებისთანავე.	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		გრუნტის ქვედა ფენის დასაწყობება უნდა მოხდეს არა უმეტეს 3 მ სიმაღლის გროვებად, რომელთა გვერდების დახრილობის კუთხე არ აღემატება 60⁰-ს. ამასთან, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი: - დასაწყობების ადგილი იმგვარად უნდა იქნეს შერჩეული, რომ არ მოხდეს მისი დატკეპუნა ტექნიკის მოძრაობის შედეგად ან დაბინძურება სხვა მასალებით; - გრუნტი გამოყოფილი უნდა იქნეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენისაგან.	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	წყლისა და ნიადაგის დაბინძურება	- პერსონალის უზრუნველყოფა ტუალეტებითა და აბაზანებით და წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების ცენტრალიზებული ჩაშვება საკანალიზაციო სისტემაში, თუ ეს შესაძლებელია ან დროებითი ნაგებობების მოწყობა - ტექნიკის გამართულობის უზრუნველყოფა - ტექნიკის საწვავით გამართვა მხოლოდ სათანადოდ აღჭურვილი საწვავმზიდებით, ამასთან სავალდებულოა წყვეთმემკრებების გამოყენება - ტექნიკის საწვავით გამართვა და ტექ. მომსახურება მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ უბანზე, სადაც მოხსნილია ნიადაგი და მოწყობილია ხრეშოვანი საფარი, ზეთები, საწვავი და გამხსნელები დასაწყობებული უნდა იქნეს მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, საწვავის, ზეთებისა და გამხსნელების დასაწყობება არ უნდა მოხდეს კულტურული მემკვიდრეობის ადგილის სიახლოვეს; - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს სამშენებლო მასალების სათანადოდ დასაწყობება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში;	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- სახიფათო ან ტოქსიკური მასალები დროებით განთავსებული უნდა იქნეს უსაფრთხო კონტეინერებში შესაბამისი წარწერით (შემაღენლობა და მოპყრობის პირობები). სამშენებლო მოედანზე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს დაღვრის შემთხვევაში შემკავებელი მასალები (სორბენტები, ქვიშა, ნახერხი); - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს დაღვრის დაუყოვნებლივ გაწმენდა, დაბინძურებული ნიადაგის/ გრუნტის ტერიტორიიდან გატანა; - არ უნდა მოხდეს ცემენტის ან ბეტონის ნარჩენების ჩარეცხვა/ჩაყრა ნებისმიერ წყლის ობიექტში. - სამუშაოების დასრულებისთანავე უნდა მოხდეს ტერიტორიის გაწმენდა სამშენებლო ნარჩენებისგან.	
	გარემოს დაბინძურება მყარი და თხევადი ნარჩენებით	- აკრძალულია ნარჩენების დაწვა; - არ უნდა იქნეს გამოყენებული ტყვია შემცველი საღებავები; - სხვადასხვა სახის ნარჩენები (სახიფათო, სამშენებლო, საყოფაცხოვრებო) უნდა შეგროვდეს სეპარირებულად. ნარჩენების	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		დროებითი განთავსებისათვის უნდა იქნეს გამოყოფილი სპეციალური ადგილი და განხორციელდეს დაბინძურების საწინააღმდეგო ღონისძიებები; - ინერტული ნარჩენები და ჭარბი გრუნტი უნდა განთავსდეს ვანი მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ გამოყოფილ ტერიტორიაზე (იხ. დანართი 8); - სახიფათო და ტოქსიკური ნარჩენები უნდა განთავსდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც მითითებული იქნება მათი შემადგენლობა და მოპყრობის პირობები; აკრძალულია სახიფათო ნარჩენების უკონტროლო განთავსება სამშენებლო ტერიტორიაზე. სახიფათო ნარჩენები უნდა მოთავსდეს გაუონვისაგან დაცულ კონტეინერში რათა თავიდან იქნას აცილებული დაღვრა და გაუონვები; სახიფათო ნარჩენების გადაცემა უნდა მოხდეს ასეთი ნარჩენების მართვაზე ლიცენზიის მქონე კომპანიისთვის, მასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე; - ნებისმიერი სახის სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენი ტერიტორიიდან გატანილი უნდა იქნეს ხშირად;	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- ნარჩენების განკარგვის შესახებ უნდა იწარმოებოდეს დოკუმენტაცია, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მისი სათანადოდ განკარგვის მტკიცებულება.	
	ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე	- ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნას შეზღუდული - ტექნიკის გადაადგილება მოხდეს მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით - ტრანსპორტის მოძრაობის სიხშირე უნდა იქნას შეზღუდული	მშენებელი კონტრაქტორი
	მოსახლეობის და პერსონალის ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკები	სამშენებლო ადგილი უნდა იქნეს სათანადოდ დაცული და მშენებლობასთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობის დარეგულირებული. ეს მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ღონისძიებებს: - გზის მაჩვენებლების, გამაფრთხილებელი ნიშნების, ბარიერების განთავსებას. სამშენებლო ტერიტორია იქნება მკაფიოდ შესამჩნევი,	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		ხოლო პოტენციური რისკების შესახებ მოხდება საზოგადოების გაფრთხილება. - სამშენებლო ადგილები და ყველა თხრილი უნდა იქნეს შემოღობილი და სათანადოდ დაცული უნებართვო შესვლისაგან, განსაკუთრებით ბავშვებისთვის; - უნდა მოეწყოს სათანადო განათება და განთავსდეს უსაფრთხოების ნიშნები; მოხდება სამუშაო საათების ადგილობრივ სატრანსპორტო მოძრაობის სქემასთან მორგება, მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება არ უნდა მოხდეს პიკის საათებში ან პირუტყვის გადაადგილების დროს. - ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნას შეზღუდული - ტექნიკის გადაადგილება მოხდეს მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	კერძო საკუთრებაში არსებული ქონების დაზიანება	- ტექნიკის გადაადგილება მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით - ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარის შეზღუდვა - მიყენებული ზიანი სრულად უნდა იქნეს ანაზღაურებული კონტრაქტორის მიერ	მშენებელი კონტრაქტორი
	კონფლიქტი ადგილობრივ მოსახლეობასთან ან სხვა ზემოქმედების ქვეშ მყოფ პირებთან	- მოსახლეობასთან შეხვედრა (საჭიროების შემთხვევაში) - საჩივრების მიღება და მათზე რეაგირება	მშენებელი კონტრაქტორი
	პროფესიული ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკები	- სამუშაოების დაწყებამდე მუშახელის ინფორმირება მოსალოდნელი რისკების შესახებ და ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოების წესებთან დაკავშირებით, ზემოხსენებული უზრუნველყოფილი უნდა იქნას სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე და მათი მსვლელობისას - პერსონალის საჭირო პირადი დაცვის საშუალებების (მაგ, ჩაფხუტები, ხელთათმანები, სხვა) მომარაგება და მათი სწორედ გამოყენება - ტექნიკის ექსპლოატაციისას უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	მშენებელი კომპანია

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- გამაფრთხილებელი ნიშნების განთავსება მაღლი რისკის უბნებზე - ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებისა და ხმაურის ზემოქმედების შესამცირებლად რეკომენდირებული ღონისძიებების გატარება	
	ზემოქმედება კულტურულ მემკვიდრეობაზე	- ტერიტორიის დასუფთავება და რეკულტივაცია სამშენებლო სამუშაოების დასრულებისთანავე - სამუშაოების შეჩერება მიწის სამუშაოებისას არქეოლოგიური ობიექტის ან არტეფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში, კულტურის და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ინფორმირება აღმოჩენის შესახებ და საქმიანობის განახლება მხოლოდ სათანადო ნებართვის მიღების შემდეგ	მგფ, მშენებელი კონტრაქტორი
ექსპლუატაციის ფაზა			
ახლად აშენებული ტურისტული ინფრასტრუქტურის ექსპლუატაცია	გარემოს დაბინძურება მყარი ნარჩენებით და ჩამდინარე წყლებით	- სანაგვე ურნების განთავსება ობიექტის ტერიტორიაზე - მყარი ნარჩენების რეგულარულად გატანა მუნიციპალიტეტის საყოფაცხოვრებო ნაგავსაყრელზე, მმართველ კომპანიასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე - ნარჩენების წვის აკრძალვა	ახალციხის მუნიციპალიტეტი, კონტრაქტორი კომპანია

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- საკანალიზაციო სისტემისა და ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველყოფა. -	

6. გარემოსდაცვითი მონიტორინგი

მუნიციპალური განვითარების ფონდი პასუხისმგებელია განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებების მონიტორინგი. საკონსულტაციო კომპანია, რომელიც დაქირავებულია, როგორც სამუშაოების ზედამხედველი, ასევე დაეხმარება მგფ-ს, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს ქვე-პროექტის ფარგლებში განხორციელებული სამუშაოების გარემოსდაცვითი და სოციალური შესაბამისობა. ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი მონიტორინგი განხორციელდება ქვემოთ მოცემული გეგმის შესაბამისად.

გარემოზე ზემოქმედების გეგმის განხორციელების თაობაზე ანგარიში წარმოდგენილი იქნება მგფ-ის ყოველკვარტალურ ანგარიშებში. მგფ ასევე უზრუნველყოფს კონტრაქტორისაგან ყველა ნებართვის, ლიცენზიებისა და შეთანხმების წერილების ასლების მიღებას და შენახვას, რომლებიც კონტრაქტორს მოეთხოვება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ინერტული მასალების მოპოვებისათვის, ასფალტის ქარხნის ოპერირებისათვის, სხვადასხვა სახის ნარჩენების განთავსებისათვის.

7. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის დარღვევის გამოსწორება

მგფ, როგორც სამშენებლო სამუშაოების დამკვეთი, პასუხისმგებელი იქნება კონტრაქტორის მიერ ხელშეკრულების პირობების დაცვაზე, რაც ასევე მოიცავს გმგ შესრულებას.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია საქმიანობა განახორციელოს საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის შესაბამისად. შეუსაბამოების გამოვლენის შემთხვევაში კონტრაქტორი პასუხისმგებელი იქნება დაფაროს გარემოსთვის მიყენებული ზიანის აღმოფხვრასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი.

8. განხორციელების ღირებულება

გარემოსდაცვითი მართვის გეგმით შემოთავაზებული ინდივიდუალური შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების ხარჯები მცირეა და შესაბამისად, რთულია მათი გამოცალკევება სამშენებლო ოპერაციების ხარჯებიდან. მიუხედავად ამისა, რეკომენდირებულია, რომ მასალათა და სამუშაოთა მოცულობების ჩამონათვალი, რომელიც სატენდერო დოკუმენტაციაში არის მოცემული შეიცავდეს ნარჩენებისა და დარჩენილი მასალის განკარგვის პუნქტს. გარემოსდაცვით პრინციპებთან შესატყვისობისათვის საჭირო სხვა ხარჯები სავარაუდოდ სხვადასხვა სამშენებლო საქმიანობის ფასებში უნდა იქნას ინტეგრირებული.

8. მონიტორინგი მართვის გეგმა

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო ფაზა						
სამშენებლო მასალებით უზრუნველყოფა	სამშენებლო მასალების შეძენა მხოლოდ ოფიციალურად დარეგისტრირებული მომწოდებლებისაგან	მომწოდებლის ოფისში, ან საწყობში	დოკუმენტების შემოწმება	მომწოდებლის კონტრაქტების გაფორმებისას	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგომარეობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით	მგფ. მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება; სამშენებლო მანქანა-დანადგარების გადაადგილება	სატრანსპორტო საშუალებების და მექანიზმების ტექნიკური მდგომარეობა სატვირთო ავტომობილების შემოსაზღვრა და დაცვა სპეციალური საფარით გათვალისწინება წინასწარ დადგენილი მარშრუტისა და სამუშაო საათების	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელი შემოწმებები, როგორც სამუშაო, ისე არა სამუშაო საათებში	მიწისა და ჰაერის ემისიებისაგან დაბინძურების შემცირება; ხმაურით და ვიბრაციით ადგილობრივი საზოგადოებების შეწუხების შეზღუდვა	მგფ. მშენებლობის ზედამხედველი, საპატრულო პოლიცია

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
მიწის სამუშაოები	ამოღებული გრუნტის დროებითი შენახვა წინასწარ განსაზღვრულ და შეთანხმებულ ტერიტორიებზე; ამოღებული გრუნტის უკუჩაყრა და/ან განთავსება ოფიციალურად გამოყოფილ ტერიტორიებზე;	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება რეკოლოგების მიერ პერმანენტული შემოწმება	მიწის სამუშაოების პროცესში	სამშენებლო და და მისი მდებარე ტერიტორიის სამშენებლო ნაგვით დაბინძურების თავიდან აცილება	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი საქართველოს ეროვნული მუზეუმი კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო
ინერტული მასალების მოძიება	მასალის შესყიდვა არსებული მომწოდებლებისგან, თუ შესაძლებელია; მოპოვების ლიცენზიის მიღება სამუშაოების კონტრაქტით და ლიცენზიის პირობების მკაცრად დაცვა;	მოპოვების ადგილებში	დოკუმენტების შემოწმება. სამუშაოს შემოწმება.	მასალის მოპოვების დროს	ფერდობების ეროზიის შეზღუდვა, ეკოსისტემებისა და ლანდშაფტების დეგრადაციის შეზღუდვა; მდინარის ნაპირების ეროზიის, შეწონილი ნაწილაკებით წყლის დაბინძურების და	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

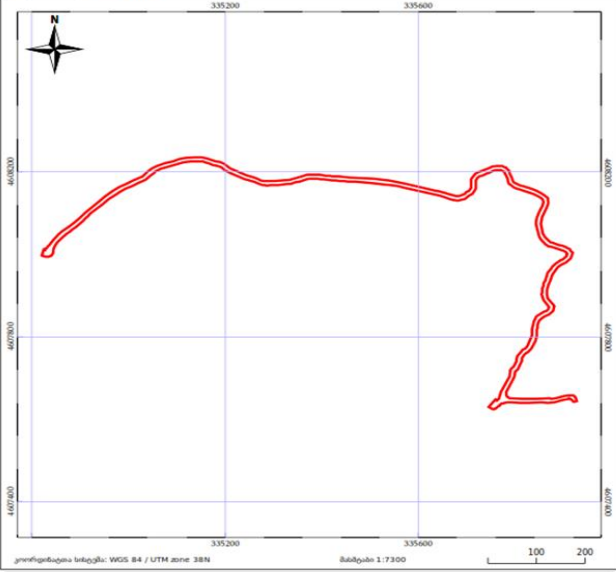
საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	კარიერის ტერიტორიის დატერასება, კარიერის ექსპლუატირებული ადგილების ამოვსება და ლანდშაფტის ჰარმონიზაცია; მდინარის ხრეშის და ქვიშის ამოღება ნაკადის გარეთ, ხრეშის დამცავი ბარიერების მოწყობა მოპოვების ტერიტორიასა და მდინარეს შორის და არ იქნას დაშვებული მანქანების შესვლა წყალში				წყლის ეკოსისტემის მოშლის შეზღუდვა.	
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ნარჩენების დროებითი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში;	სამშენებლო ტერიტორია; ნაგავსაყრელი ტერიტორია	შემოწმება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრეტენზიების შემთხვევაში	სამშენებლო და მის მეზობლად მდებარე ტერიტორიების მყარი ნარჩენებისგან დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	ნარჩენების დროულად გადაყრა ოფიციალურად გამოყოფილ ადგილებში					
ტრანსპორტის მოძრაობის დარღვევა და ფეხით მოსიარულეთათვ ის მისასვლელის შეზღუდვა	საგზაო მოძრაობის შეზღუდვის/შემოვლითი გზის აბრების განთავსება; სამშენებლო მასალების შენახვა და სამშენებლო ნარჩენების დროებითი განთავსება ისე, რომ თავიდან ავიცილოთ მისასვლელი გზების ჩახერგვა	სამშენებლო მოედანზე და მიდამოებში	შემოწმება.	მშენებლობის დროს	ავტოსაგზაო შემთხვევების პრევენცია; ადგილობრივი მოსახლეობისთვის, მიყენებული დისკომფორტის შეზღუდვა;	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
მუშების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	მუშების ფორმებით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა; მუშების და პერსონალის ინფორმირება მექანიზმებთან/აღჭურვილობას თან მუშაობისას ინდივიდუალური	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელ ი შემოწმება სამუშაოების მსვლელობისას	სამუშაო ადგილზე უბედური და გაუთვალისწინებელი შემთხვევების თავიდან აცილება მიზნით	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სისშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	უსაფრთხოების წესების და ინსტრუქციების შესახებ და ასევე აღნიშნული წესების/ინსტრუქციების მკაცრი დაცვის შესახებ					
ოპერირების ფაზა						
წყალმომარაგების და კანალიზაციის გამწმენდი ერთეული მომსახურება	წყალმომარაგების სისტემა არ ჟონავს და მოდის შეუფერხებლად. კანალიზაციის გამწმენდი მუშობას კარგად.	სარეაბილიტაციო საშუალებები	შემოწმება	ოპერირებისას	წყლის დანაკარგის პრევენცია გადაუმუშავებელი წყლით ზედაპირის და მიწის დაბინძურების პრევენცია	ახალ ციხის მუნიციპალიტეტი
მყარი ნარჩენების მართვა	ნაგვის ურნების განთავსება მუზეუმის მიმდებარე ტერიტორიაზე და ნარჩენების დროული და რეგულარული გატანა ტერიტორიიდან	რეაბილიტირებულ ობიექტი	შემოწმება	ოპერირების დროს	ტერიტორიაზე ნარჩენების დაყრის თავიდან აცილება	ახალციხის მუნიციპალიტეტი
რეაბილიტაციის შემდეგ ტერიტორიის ობიექტის	არასანქცირებული მშენებლობა და მიწის არაფორმალური გამოყენება	დერეაბილიტირებულ ობიექტი	შემოწმება	ოპერირების დროს	მიმდებარე ტერიტორიისა და ობიექტის ისტორიული და ესთეტიური	ახალციხის მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
მოვლა- პატრონობა	მუზეუმის ტერიტორიის მიმდებარედ				ღირებულების დაკარგვის თავიდან აცილება	

დანართი 1. საკადასტრო ინფორმაცია, ორთოფოტო, არსებული მდგომარეობის ამსახველი სურათები

 საქ. რეგისტრაციის სააგენტო N 62.11.61.031		საკადასტრო გეგმა საკადასტრო კოდი: 62.11.61.031 განმარტების ნომერი: 882016383428 მომზადების თარიღი: 22/06/2016 ნაკვეთის დანიშნულება: ფართობი: არსებული საზღვარი: 20168 კვ.მ (WGS 84 / UTM zone 38N)											
ამონაწერი საჯარო რეგისტრაციის განმარტების რეგისტრაცია: N 882016383428 - 20/06/2016 11:22:21 მომზადების თარიღი: 22/06/2016 10:19:20		საკუთრების განყოფილება <table border="1"> <thead> <tr> <th>მონა</th> <th>სტატუსი</th> <th>კატეგორია</th> <th>ნაკვეთი</th> <th>ნაკვეთის საკუთრების გამოსაკუთრება</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>62</td> <td>11</td> <td>61</td> <td>031</td> <td>ნაკვეთის დანიშნულება: არსებული საზღვარი დამუშავებული ფართობი: 20168.00 კვ.მ. ნაკვეთის წინა ნომერი:</td> </tr> </tbody> </table> მასშტაბი: რაიონი ახლანდელი, საფარი		მონა	სტატუსი	კატეგორია	ნაკვეთი	ნაკვეთის საკუთრების გამოსაკუთრება	62	11	61	031	ნაკვეთის დანიშნულება: არსებული საზღვარი დამუშავებული ფართობი: 20168.00 კვ.მ. ნაკვეთის წინა ნომერი:
მონა	სტატუსი	კატეგორია	ნაკვეთი	ნაკვეთის საკუთრების გამოსაკუთრება									
62	11	61	031	ნაკვეთის დანიშნულება: არსებული საზღვარი დამუშავებული ფართობი: 20168.00 კვ.მ. ნაკვეთის წინა ნომერი:									
მესაკუთრის განყოფილება განმარტების რეგისტრაცია: ნომერი 882016383428, თარიღი 20/06/2016 11:22:21 უფლების რეგისტრაცია: თარიღი 22/06/2016 უფლების დამატებითი დოკუმენტი: პრინციპი N1/1-1986, დამოწმების თარიღი: 20/06/2016, კმა "სამხრეთ-აღმოსავლეთი ქვეყნის ეროვნული სააგენტო" მესაკუთრის სახელი: მესაკუთრის სახელი:		 კოორდინატების სისტემა: WGS 84 / UTM zone 38N მასშტაბი 1:7300											
იპოთეკა საგადასახადო გარიგებები: რეგისტრირებული არ არის		ვალდებულება ვალდებულების არსებობა: რეგისტრირებული არ არის მოვალეობა რეგისტრაცია: რეგისტრირებული არ არის											
საჯარო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო: http://public.reestr.gov.ge		გვერდი: 1(2)											

ძველი კარიბჭე

ძველი ფარდული

20 ოქტომბერი, 2016 წელი

ახალციხის მუნიციპალიტეტი, საქართველო

საჯარო განხილვის ოქმი

რეგიონალური განვითარების მესამე პროექტი (RDP 3)

„საფარას მონასტერთან ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა“

ქვე-პროექტის გარემოს დაცვითი მიმოხილვის საჯარო განხილვა.

2016 წლის 20 ოქტომბერს, ახალციხის მუნიციპალიტეტში, გამგეობის შენობაში გაიმართა ქვე-პროექტის „საფარას სამონასტრო კომპლექსთან ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა“ გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტის საჯარო განხილვა.

შეხვედრა მიზნად ისახავდა ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირებას ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოების, ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი უარყოფითი/დადებითი ზეგავლენისა და მათი თავიდან აცილების გზებისა და საშუალებების შესახებ.

შეხვედრას ესწრებოდნენ:

ადგილობრივი მოსახლეობა: ნათია ჟუჟუნაძე, იური სუდაძე, ნიაზი დიასამიძე, თორნიკე მელიქიძე, გელა სუდაძე, იაძე ემზარი, დიმიტრი სუდაძე, ეკა მამუკაშვილი, მაკა კაპანაძე,

ახალციხის გამგეობის წარმომადგენლები: რამინი მარტინენკო, თამარ ნადირაძე, დავით გელაშვილი, მაგდა გვირგვინიშვილი, რეზო ანფლულაძე, ბესარიონ მიქელაძე, თეონა ელისიძე, ეთერ ლობჯანიძე, ციალა ჯინჭველაძე, ეკატერინე ხართიკაშვილი, სოფიო კაპანაძე, ნანული მათოშვილი, ეკატერინე გაბაშვილი, ელისო გასიტაშვილი, გიორგი დიასამიძე, გიორგი ბარძიმაძე, შოთა მერაბიშვილი, ლიკა კაჭკაჭიშვილი, ხატია კაკაჩიშვილი, ილია მალრაძე, ქეთევან თედორაძე, ანა ტაბატაძე, მაია სხირტლაძე, მარი ზაზაძე, ნონა თელიაშვილი, ემზარი მღებრიშვილი,

ახალციხის მუნიციპალიტეტის გამგებლის პირველი მოადგილე: გურამ მელიქიძე.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის საკრებულო: დავით ლომიძე, ბესიკი გოგსაძე, თეიმურაზ ბარძიმაძე, შალვა შენგელია.

მუნიციპალური განვითარების ფონდის წარმომადგენლები:

ანა რუხაძე - გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების სპეციალისტი;

ნინიკო ისაკაძე- გარემოს დაცვის სამსახურის შტატგარეშე სპეციალისტი;

ნონა ჭიჭინაძე- სოციალური და გენდერული საკითხების სპეციალისტი.

შეხვედრა გახსნა ნინიკო ისაკაძემ, გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების სპეციალისტმა და დამსწრე საზოგადოებას წარუდგინა ინფორმაცია მუნიციპალური განვითარების ფონდის, შეხვედრის მიზნებისა და პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების შესახებ. მან შეხვედრისას განიხილა ქვე-პროექტისათვის მომზადებული გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტი. მოკლედ აუხსნა საზოგადოებას მსოფლიო ბანკის მიერ დაფინანსებული ქვე-პროექტების სოციალური და გარემოსდაცვითი სკრინინგის პროცედურები და სოციალური და გარემოსდაცვითი მოთხოვნები მოცემული პროექტებისათვის, მიმოიხილა ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოები, ამ სამუშაოების განხორციელებისას მოსალოდნელი სოციალური და გარემოსდაცვითი ზეგავლენა არსებულ გარემოზე და ის ძირითადი ღონისძიებები, რომელთა გატარებაც აუცილებელია სავარაუდო უარყოფითი ეფექტების თავიდან აცილების ან შერბილებისთვის. აღნიშნა, რომ პროექტებით გათვალისწინებული სამუშაოები საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად არ ექვემდებარება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის აღებას და/ან რამე სახის შეთანხმებას გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან, ამიტომ ყველა პროცედურა ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ხორციელდება მსოფლიო ბანკის შესაბამის უსაფრთხოების პოლიტიკისა და რეგიონული განვითარების პროექტისთვის მომზადებული სამოქმედო სახელმძღვანელოს შესაბამისად.

ნინიკომ ისაკაძემ ისაუბრა გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტის შინაარსსა და სტრუქტურაზე. მან აღნიშნა, რომ გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა არის მშენებელ კონტრაქტორთან გაფორმებული ხელშეკრულების განუყოფელი ნაწილი და კონტრაქტორს ევალება უზრუნველყოს დოკუმენტით განსაზღვრული, სამშენებლო სამუშაოებისას მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენის, შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება. ასევე, მიმოიხილა ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და შესაბამისი ანგარიშგების პროცედურები და ამ პროცედურების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი მხარეები.

ნინიკო ისაკაძემ შეხვედრის მონაწილეებს მიაწოდა ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ, ვისთანაც საზოგადოებას საშუალება აქვს დაუკავშირდეს და საკუთარი მოსაზრება დააფიქსიროს გარემოს დაცვითი და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებული რაიმე სახის უკმაყოფილების წარმოშობის შემთხვევაში.

პრეზენტაციის დასრულების შემდეგ საზოგადოებას საშუალება მიეცა გამოეთქვათ საკუთარი აზრი ან/და დაესვათ კითხვები წარდგენილ საკითხებთან დაკავშირებით, შეხვედრის მონაწილეების მიერ დასმული იქნა შემდეგი შეკითხვები:

შეკითხვები და შენიშვნები	პასუხები და კომენტარები
როდის გამოცხადდება ტენდერი და დაიწყება სამშენებლო სამუშაოები?	ტენდერი გამოცხადდება უახლოეს პერიოდში, მოხდება სამშენებლო კომპანიის მობილიზაცია და სამშენებლო სამუშაოების დაწყება.
იგეგმება თუ არა ურაველის ხეობიდან საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია?	ამ ეტაპზე, რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ფარგლებში არ არის დაგეგმილი აღნიშნული ტიპის სამუშაოების განხორციელება.

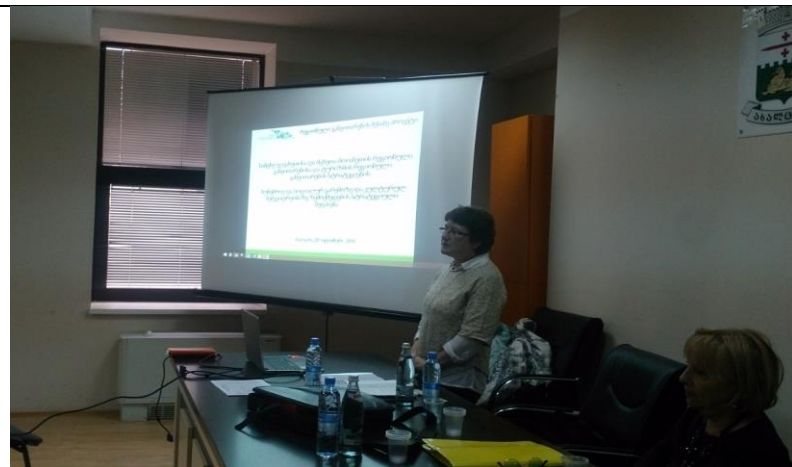
შეხვედრის დასასრულს ადგილობრივი მოსახლეობის წარმომადგენლებმა გამოხატეს დადებითი დამოკიდებულება ქვე-პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მიმართ, ასევე აღნიშნეს, რომ მას შემდეგ რაც მოხდა საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია 3- ჯერ გაიზარდა ტურისტების რაოდენობა. აქვე, გამოთქვეს სურვილი, რომ მოხდეს რეგიონში არსებული ტურისტული და ისტორიული ღირშესანიშნაობებისთვის საინფორმაციო დაფების მომზადება, რათა ტურისტები ინფორმირებული იქნენ არსებული მარშრუტების შესახებ, რაც გაზრდის ტურისტების რაოდენობას და ხელს შეუწყობს ადგილობრივი მოსახლეობის ეკონომიკური დონის გაუმჯობესებას.

შეხვედრის ფოტომასალა და შეხვედრაზე დამსწრეთა სარეგისტრაციო ფურცელის ასლი თანდართულია.

ოქმი მომზადებულია საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის გარემოს დაცვისა და განსახლების სამსახურის გარემოს დაცვის უსაფრთხოების სპეციალისტის ნინიკო ისაკაძის მიერ.

21 ოქტომბერი, 2016

ფოტოები:

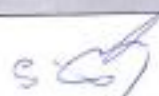
დამსწრეთა სია:

ახალციხის მუნიციპალიტეტი

საფარას სამონასტრო კომპლექსთან ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა და სამცხე-ჯავახეთისა და მცხეთა-მთიანეთის რეგიონული და ტურიზმის განვითარების სტრატეგიების სტრატეგიული გარემოსდაცვითი, სოციალური და კულტურული მემკვიდრეობის შეფასება (SECHSA)

20 ოქტომბერი 2016 წელი

შებენიერაზე დამსწრეთა რეგისტრაციის ფურცელი

	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია/მოქალაქე	საკონტაქტო ინფორმაცია	ხელმოწერა
1.	დავით ლომიძე	ხალხის მხრის საინჟინერო კომპანია	595 09 14 00	
2.	ბესიკ გოციაძე	მასშტაბი მშენებლის სერვისების სერვისი	595 09 14 02	
3.	თეიმურაზ ჭაბუკიძე	ახალციხის მხრის საინჟინერო კომპანია	595 09 14 15	
4.	მამია მარგალიტა	გეოლოგიური სამსახური	591 44 97 55	
5.	თამარი ნადინაძე	ახალციხის მხრის საინჟინერო კომპანია	591 44 97 52	
6.	დავით თეიმურაზი	მასშტაბი მშენებლის სერვისების სერვისი	591 44 97 50	
7.	მედეა მჭედიაშვილი	ახალციხის მხრის საინჟინერო კომპანია	598 09 45 50	

8.	გენგის ფინანსები	World Vision	593000056	ბრანდი
9.	ნაო ხომიძე	World Vision	595 338555	აქა
10.	გა გაბრიელა	საგარეო საზღვრო კავშირები	577600711	მ. მ.
11.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	577600912	გ. მ.
12.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	577600 770	გ. მ.
13.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	555-18 64 56	გ. მ.
14.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	555-303324	გ. მ.
15.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	501449764	გ. მ.
16.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	59871 1623	გ. მ.
17.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	558-16 98 13	გ. მ.
18.	გა საბა	საგარეო საზღვრო კავშირები	591448810	გ. მ.

19.	Յուրան քրտանոց	Յուրանի քրտանոցի քանակը քանակով և անունով հայտարարել	591449765	
20.	Յուրի Լուսինյան	Յուրի Լուսինյանի անունով հայտարարել	591971119	
21.	Երան Բեկյան	Երան Բեկյանի անունով հայտարարել	595595718	
22.	Յուրի Լուսինյան	Յուրի Լուսինյանի անունով հայտարարել	591449752	
23.	Երան Բեկյան	Երան Բեկյանի անունով հայտարարել	597 935351	
24.	Երան Բեկյան	Երան Բեկյանի անունով հայտարարել	591 449749	Ե. Բեկյան
25.	Յուրի Լուսինյան	Յուրի Լուսինյանի անունով հայտարարել	591449794	
26.	Յուրի Լուսինյան	Յուրի Լուսինյանի անունով հայտարարել	591449754	Յ. Լուսինյան
27.	Երան Բեկյան	Երան Բեկյանի անունով հայտարարել	595091414	
28.	Յուրի Լուսինյան	Յուրի Լուսինյանի անունով հայտարարել	591099712	
29.	Յուրի Լուսինյան	Յուրի Լուսինյանի անունով հայտարարել	591-44-88-26	

30.	Համար 1	ՀՀ Կոմիտեի հ-60 ՀՀ Կոմիտեի հ-60	52441143	Ջ. Կ.
31.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	555 5646 95	Ս. Կ.
32.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	599 30 14 66	Ս. Կ.
33.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591 44-88-27	Ջ. Կ.
34.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591-44-97-63 555-299-002	Ս. Կ.
35.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	598-589-551 591-44-97-60	Ս. Կ.
36.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591-44-88-24	Ս. Կ.
37.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591 44 97 53	Ս. Կ.
38.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591448830	Ս. Կ.
39.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591449703	Ս. Կ.
40.	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	ՀՀ Կոմիտեի հ-60	591449466	Ս. Կ.

41.	6m60 <i>განმარტყმინ</i>	<i>ბუტბუბი ბუტბუბი განმარტყმინ</i>	591499767	6. <i>განმარტყმინ</i>
42.	<i>მღებო დედაბი</i>	<i>საბუბი ბუბი მღებო დედაბი</i>	591448825	<i>მღებო</i>
43.	<i>განმარტყმინ</i>	<i>ბუბი ბუბი განმარტყმინ</i>	551214359	<i>განმარტყმინ</i>
44.	<i>ბუბი ბუბი</i>	<i>ბუბი ბუბი ბუბი ბუბი</i>	591449297	<i>ბუბი</i>
45.				
46.				
47.				
48.				
49.				
50.				
51.				

